

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

A fővárosi adminisztráció dícsérete

Forrás:

Népszava

Bp.

1917. VIII. 23.

Osztályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

"1917"

Szám

352-05, 1917

A fővárosi adminisztráció dícsérete.

Mai lapunkban tudósítást közlünk arról, hogyan leplezte le a budapesti rendőrfőkapitány az élelmiszerekért való ácsorgás egyik főokát: a városi adminisztráció és ennek keretében az élelmiszerüzemek lomposágát, vagy mondjuk ki leplezetlenül: csapnivaló komizását.

A főkapitány ur — az igazságos Harun al Rasid kalifa módjára — áruhában, vagyis közönséges szürke civilben, heteken át személyesen figyelte meg a fővárosi elárúsítóhelyeken uralkodó rendszert és így állapította meg a hanyagságokat és visszaéléseket. Már ő előtte is sokan megállapították, hogy a bajoknak és különösen az ácsorgásoknak ha nem is egyedüli, de egyik főokozója a városi adminisztráció rosszasága. Megállapította ezt Sokbaju Jánosné hadiözvegy és még legalább százezer hasonló sorsu budapesti asszony. De egészen más az, ha százezer proletárasszony állapít meg valamit és más, ha a főkapitány személyes tapasztalatai alapján, hivatalosan jelenti ki — bár enyhébb szavakkal —: *itt nagy disznóságok történnek.* A főkapitány ur tapasztalati tényeket sorolt föl. Elmondott egy esetet, amikor saját maga végigélte, hogy az élelmiszerüzem kezelésének gyalázatossága három órával hosszabbi-

totta meg sok száz szegény asszony keserves várakozását. De csak azért három órával, mert a főkapitány ur erélyesen közbelépett; enélkül öt vagy tíz órával is hosszabb lett volna az ácsorgás és végezetül valószínűen üres szatyorral mentek volna baza a szegény családayak.

Hát a városi adminisztrációnak erre az eljárására, az élelmiszerüzemnek ilyen csapnivaló hanyagságára és rosszakarására hiába keresünk elég súlyos elítélő szót. Nem is szavak kellenek ide, hanem tettek: ki kell söpörni azt a förtelmes Augiász-istállót, amelynek a neve fővárosi adminisztráció.

A főkapitány ur enyhe és mentető szóval azt mondta, hogy az élelmiszerüzemnek ez a „késlekedése“ a vezetőség hibáján kívül történt. Mi nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a főkapitány urnak ezt a megállapítását igazság gyanánt elfogadhatnók. Egyszerűen képtelenség azt hinni, hogy az élelmiszerüzem így merjen „késlekedni“, így merjen a dolgozó, szenvedő közönséggel packázni, így merészelje az ezer sebből vérző népet naponként megújuló keserves kálváriajárásra ítélni, ha a fölötte álló hatóság ezt nem tűri. Ha Folkusházy ur vagy Vajna ur — akik a közélémezés terén szerzett bokros érdemeikért ezekre rugó külön remunerációt kaptak — erősen fognák a gyeplőt és más erre hivatott tisztviselőkkel együtt szintén személyes tapasztalatokat szereznének, úgy mint a főkapitány ur tette és ha hibák tapasztalása esetén Reich Sámuel urat és vezér-

karát galleron ragadnak és komoly kérés-ségre vonják, akkor mindjárt más világ lenne a községi elárúsító helyeken. De Folkusházy ur, aki olyan bokros érdemeket szerzett a közélémezés körül, hogy ezért különdíjazásban részesült egyébként is elég szép fizetésén fölül és ráadásul még az alpolgármesterségre is merészel aspirálni... ez a derék Folkusházy ur nyugodtan veszi tudomásul az ujságokból, hogy micsoda gyalázatosan szomorú kálváriajárás folyik naponként a városi áruhelyek körül, nem engedi magát megzavartatni az ő kártyapartijában és nem iparkodik minden erejével a bajnak legalább azt a részét megszüntetni, amelynek megszüntetése ötöle függ. (Mert hiszen a főkapitány maga állapította meg, hogy a bajok egyrészenek megszüntetése a városi adminisztrációtól függ.) Folkusházy ur azonban nem fityülné ilyen közönyösen sok tízezer proletárasszonynak mindennapos szenvedéseire és ezért a közönyös fityüléseért nem kapna extra jutalmat, ha a városházán nem a nagybankárok, nem a sokszoros háziurak, nem a villamos kiskirályok és nem ezeknek fiskálisai és egyéb kirendeltjei dirigálnának, hanem ha a Folkusházyak fülét azoknak az ácsorgásra ítélt szegény asszonyoknak és férjeiknek a képviselői tartanak a markukban. Majd fürge lenne akkor Folkusházy ur és Vajna ur, sőt még Bárezy polgármester ur is vagy pedig ha nem éreznék magukban képességet és akaratot a kellő kötelességtelje-

sítésre, akkor mennének maguknak megfelelő működési területet keresni... vagy menesztetnének.

X. A főkapitány ur leleplezte a városi adminisztrációt, de adós maradt a teljes igazsággal. Mi ezt a teljes igazságot tartozunk megmondani. *A városi adminisztráció ma kétszáz virilistának és két tucat nagyszáju kortesnek az érdekeit kénytelen szolgálni, hogy helyén maradhasson, boldogulhasson, alyafiságát és minden pereputtyát jó állásokba elhelyezhesse és bőséges mellékjövedelmekre teheszen szert.* Ha azt a kétszáz virilistát, meg azt a két tucat kortest jól kiszolgálja, akkor szabad a vásár, akkor tehet, amit akar, akkor füttyülhet az egymilliónyi lakosság nyomorúságaira, akkor csapnivaló hanyagságával és packázásával keresztülgázolhat az egész lakosság legfontosabb érdekein, súlyosbíthatja a háború által sokszorososan sújtott szegény emberek keserves szenvedéseit. Az adminisztráció főemberei villamosokat igazgatnak, egyéb részvénytársaságokat igazgatnak, a nép nyomorúságát azonban nem látják, a nyomorúságon való segítségből nem veszik ki az őket megillető részt, legföljebb csak egy-egy szónoklattal.

Az ácsorgó asszonyok ezt jegyezzék meg maguknak, de jól! Ha tudtak három eszten-dőn át ácsorogni nappal és éjszaka, fagyban és hőségben, szélben és esőben és ha tudták türni Reich ur meg Gerlei ur alkalmazottainak igazságtalanságát és packázását, sőt sokszor a rendőrök brutalitását is, akkor tudjanak küzdeni azért is, hogy megszerezzék maguknak a választójogot az országban és a

városban. Majd ha lesz választójoguk, majd ha az ő képviselőik fognak a városi adminisztrációnak irányt szabni, akkor ilyen gyalázatoságok, mint most, nem fordulhatnak elő. A főkapitány ur szerint Reich ur a hibás és az ő személyzete a hibás, de a vezetőség nem; mi szerintünk Reich ur és személyzete is hibásak, de a vezetőség a főhibás és csak azért lehetnek ilyenek, mert *maga a rendszer is hibás, mert a virilizmus és a cenzusos választójog mellett a városi adminisztráció nem lehet jobb, mint amilyen.*

Tehát végső elemzésben: ami most történik, az *a rendszer hibája.* Hogy, ez a rendszer máig megmaradhatott, az nagyrészen a *munkásság hibája,* amelynek óriási tömegei oly sokáig távolmaradtak a szocialista mozgalomtól és tompa közönyösségben éltek vagy a mennyekekből várták helyzetük javulását. Ha pedig a jövőben sem leszünk elég erősek és elég öntudatosak a demokratikus országos és *helyi választójog* kivívására, akkor igazán a mi hibánk lesz a rossz adminisztráció és még panaszkodni sem lesz jogunk. Ezt most jól megtanulhatta minden proletárférfi és minden proletárasszony.